

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 25 maja 2020 r.

Pozycja 148

POSTANOWIENIE z dnia 11 lutego 2020 r. Sygn. akt Ts 172/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielonacki,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej S.M. w sprawie zgodności:

art. 6 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 7 pkt 1 lit. a i b w związku z art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, ze zm.) w związku z art. 19 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121, ze zm.) z:

- 1) art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 67 Konstytucji,
- 3) art. 32 ust. 1 i 2 w związku z art. 67 oraz w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 3 grudnia 2018 r. (data nadania) S.M. (dalej: skarżący), reprezentowany przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Jak wynika z uzasadnień orzeczeń sądowych dołączonych do skargi, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. (dalej: ZUS lub organ rentowy) decyzją z 29 kwietnia 2016 r. (sygn. akt [...]; dalej: decyzja ZUS z 29 kwietnia 2016 r.) przeliczył wysokość emerytury skarżącego.

Skarżący złożył wniosek o ponowne przeliczenie wysokości świadczenia emerytalnego stwierdzając, że w latach 1999-2015 opłacił składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w pełnej wysokości. Pismem z 20 czerwca 2016 r. organ rentowy odmówił ponownego ustalenia podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego skarżącego (nr pisma [...]; dalej: decyzja ZUS z 20 czerwca 2016 r.).

Skarżący wniósł następnie pismem z 7 marca 2017 r. o doliczenie do stażu pracy dodatkowego okresu zatrudnienia i przeliczenie podstawy wymiaru emerytury. ZUS decyzją z 5 kwietnia 2017 r. ponownie przeliczył ubezpieczonemu emeryturę (nr pisma [...]; dalej: decyzja ZUS z 5 kwietnia 2017 r.).

13 marca 2017 r., czyli przed uzyskaniem odpowiedzi na poprzednie pismo, skarżący zawniósł o ponowne ustalenie wysokości emerytury przy uwzględnieniu wskazanych przez niego: stażu pracy i proporcji okresów składkowych i nieskładkowych.

Decyzją ZUS z 17 maja 2017 r. wniosek ten został rozstrzygnięty odmownie (sygn. akt [...], dalej: decyzja ZUS z 17 maja 2017 r.). Skarżący złożył odwołanie od powyższej decyzji ZUS. Domagał się, by lata, w których korzystał ze zwolnień lekarskich rok 2003 (zwolnienie do 9 czerwca) i rok 2007 (zwolnienie do 26 marca) zaliczone zostały jako okresy składkowe, ponieważ w latach 1995-2015 płacił on składki emerytalno-rentowe w maksymalnej wysokości. Żądał też ustosunkowania się organu rentowego do jego wniosku o przeliczenie i ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego.

Sąd Okręgowy w C. (dalej: Sąd Okręgowy) wyrokiem z 20 września 2017 r. (sygn. akt [...]) oddalił odwołanie skarżącego. W ocenie Sądu Okręgowego przekroczenie limitu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w danym roku nie oznacza automatycznie uznania wszystkich przypadających w tym czasie okresów nieopłacenia składek w związku z chorobą. Wskazał, że „wyjątek z art. 19 ust. 7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych [Dz. U. z 2015 r. poz. 121, ze zm.; dalej: u.s.u.s.] dotyczy wyłącznie okresów choroby przypadających po miesiącu, w którym nastąpiło przekroczenie kwoty rocznej podstawy wymiaru składek. Do momentu przekroczenia tego limitu nie zachodzą żadne podstawy do uznania tych okresów za okresy składkowe”. Sąd uznał, że limit rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia został w przypadku skarżącego przekroczony w roku 2003 – w listopadzie, zaś w roku 2007 – w kwietniu. W związku z tym, okresy: do 9 czerwca 2003 r. i do 18 kwietnia 2007 r. są okresami nieskładkowymi.

Skarżący wniósł apelację od wyroku Sądu Okręgowego, którą Sąd Apelacyjny w K. oddalił wyrokiem z 27 czerwca 2018 r. (sygn. akt [...]; dalej: wyrok Sądu Apelacyjnego). W uzasadnieniu Sąd podkreślił, że wykładnia językowa art. 4 pkt 5, art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 7 pkt 1 lit. a i b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emerytach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.) oraz art. 19 ust. 7 u.s.u.s. wskazuje, że „do momentu przekroczenia kwoty rocznej podstawy wymiaru składek brak jest podstaw do uznania okresów pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy i zasiłków chorobowych za okresy składkowe”.

2. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 30 października 2019 r. wezwano skarżącego do usunięcia braków formalnych, przez:

1) doręczenie:

a) pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także do reprezentowania skarżącego przed Trybunałem Konstytucyjnym (5 egzemplarzy),

b) odpisu lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem wraz z 4 kopiami: decyzji ZUS z 29 kwietnia 2016 r. i 20 czerwca 2016 r. oraz 5 kwietnia 2017 r.,

c) odpisu lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem: decyzji ZUS z 17 maja 2017 r., wyroku Sądu Okręgowego i wyroku Sądu Apelacyjnego;

2) udokumentowanie daty doręczenia wyroku, którym według skarżącego ostatecznie orzeczono o jego prawach podmiotowych.

Skarżący wykonał powyższe zarządzenie sędziego TK, przesyłając wymagane dokumenty 12 listopada 2019 r. (data nadania).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej jest ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga spełnia przesłanki, o których mowa w przywołanym przepisie Konstytucji oraz wymagania wskazane w art. 44, art. 53 i art. 77 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) a także, czy nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 61 ust. 4 pkt 3 tej ustawy.

2. Skargę konstytucyjną w imieniu skarżącego sporządził i wniósł radca prawny. Do skargi załączono udzielone przez skarżącego pełnomocnictwo do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także do reprezentowania go w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym.

3. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z 27 czerwca 2018 r. (sygn. akt [...]; dalej: wyrok Sądu Apelacyjnego) jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

4. Trybunał stwierdza, że skarżący dochował trzymiesięcznego terminu wniesienia skargi konstytucyjnej przewidzianego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Wyrok Sądu Apelacyjnego został doręczony skarżącemu 3 września 2018 r., a skargę wniesiono 3 grudnia 2018 r. (data nadania).

5. W ocenie Trybunału skarżący prawidłowo określił przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), wskazał, jakie przysługujące mu konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jego zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także należycie uzasadnił sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

6. W złożonej skardze podniesiono, że art. 6 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 7 pkt 1 lit. a i b w związku z art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emerytach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.) oraz w związku z art. 19 ust. 7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121, ze zm.) odmiennie regulują sytuację osób, które korzystały ze zwolnienia chorobowego przed osiągnięciem rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w stosunku do sytuacji osób, które korzystały ze zwolnienia po osiągnięciu rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Zdaniem skarżącego narusza to prawo do równego traktowania, wynikające z nakazu traktowania obywateli znajdujących się w podobnych sytuacjach w taki sam sposób oraz nakazu traktowania odmiennie obywateli znajdujących się w odmiennych sytuacjach – tj. art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji. Skarżący wskazuje, że różnorodność traktowania obywateli występuje na płaszczyźnie prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynikającego z art. 67 Konstytucji. Jego zdaniem, powyższe skutkuje ingerencją w wolności i prawa obywatela, nieuzasadnioną np. interesem publicznym czy bezpieczeństwem fiskalnym państwa, naruszającą więc art. 31 ust. 3 Konstytucji.

7. Trybunał stwierdza, że złożona skarga spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p. TK, a także nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 pkt 1 i 3 u.o.t.p. TK.

W tym stanie rzeczy – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – postanowiono jak w sentencji.